

El grup d'innovació docent de la Facultat elabora unes guies per millorar
l'ensenyament i l'aprenentatge de les competències transversals

Eva Castells¹, Bibiana Juan², Carlos López³, Dolors Izquierdo², Reyes Pla², Francesc Accensi³, Elena Albanell²,
Margarita Martín³, Victòria Clos¹, Laila Darwich³

¹Departament de Farmacologia, Terapèutica i Toxicologia. Facultat de veterinària, UAB

²Departament de Ciència Animal i dels Aliments. Facultat de veterinària, UAB

³Departament de Sanitat i d'Anatomia Animals. Facultat de veterinària, UAB

Introducció

Les **competències transversals** (CT) són un aspecte clau en la formació dels estudiants de la Universitat. Tot i que els graus de la Facultat de veterinària de la UAB contemplen aquestes competències dins el pla d'estudis, actualment el seu ensenyament ofereix molt marge de millora. Durant el curs 2018-2019, el Grup d'Innovació docent de la facultat de Veterinària (InnoVet) va avaluar l'ensenyament i avaluació de les CT a les assignatures dels dos graus que s'imparteixen a la Facultat de Veterinària: el grau en Veterinària i el grau en Ciència i Tecnologia dels Aliments. Es va realitzar una enquesta entre el professorat, amb una participació de més del 90% de les assignatures obligatòries i optatives. Els resultats van posar de manifest la baixa aplicació de metodologies docents i d'avaluació de les CT, i especialment en la coordinació de l'ensenyament de les CT a nivell de Facultat (Figures 1 i 2).

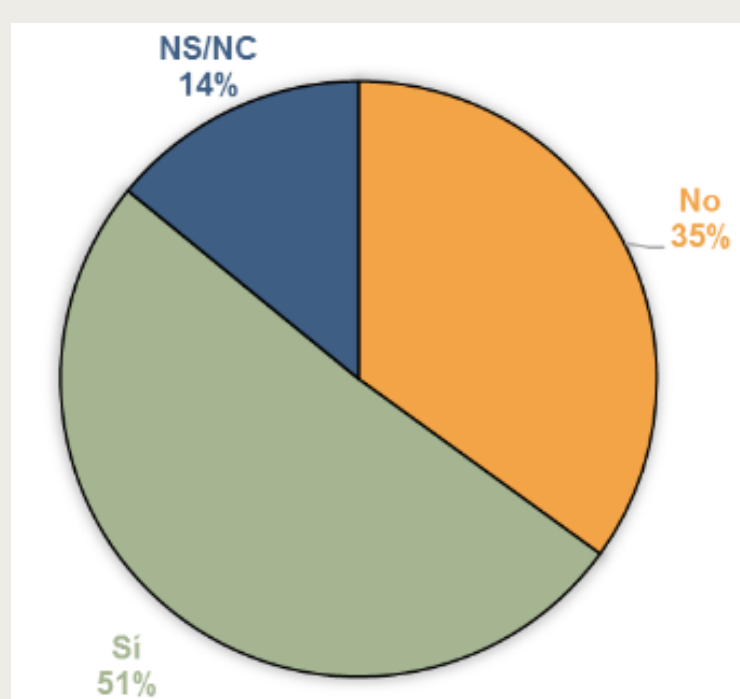

Fig. 1. Percentatge de respostes a la pregunta: "Hi ha una prova d'avaluació específica, amb nota pròpia, per a cada CT de l'assignatura?"

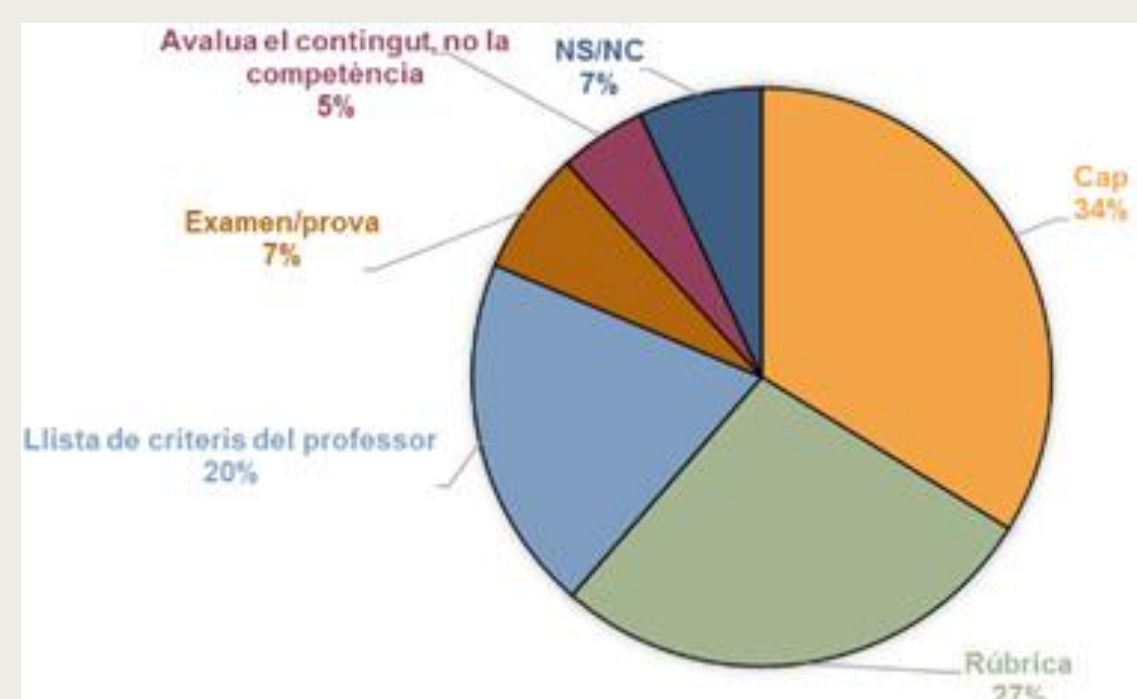

Fig 2. Percentatge de respostes a la pregunta: "S'utilitza alguna metodologia estandaritzada d'avaluació? En cas afirmatiu, quina?"

Concretament, es van identificar dues deficiències:

- 1) La manca d'un document de referència de les CT on s'inclougués la descripció de la competència i el seu àmbit d'aplicació. Així doncs, alhora d'ensenyar una determinada competència el professorat es guiava de forma única i exclusiva pel títol de la CT, el qual, en ocasions, té un enunciat poc explícit o de difícil interpretació.
- 2) La manca d'un procés d'avaluació estandaritzat. En el diagnòstic realitzat a la Facultat de Veterinària vam constatar que la majoria de les CT es treballaven en el marc de les assignatures, però que aquestes rarament s'avaluen de forma independent a les competències específiques. En molt poques ocasions es proporcionava als alumnes un feedback sobre l'assoliment de les CT al llarg del grau.

Objectiu

L'objectiu del projecte va ser elaborar unes guies de referència sobre les competències transversals, dirigides estudiants i professorat, per estandaritzar l'ensenyament de les CT al graus impartits a la Facultat. Amb aquests documents es pretenia oferir eines i recursos a l'alumnat per ajudar-los a desenvolupar les competències, i oferir eines i recursos al professorat per facilitar l'ensenyament i l'avaluació de les CT en el marc de les assignatures pròpies.

Resultats

Els plans docents del grau de Veterinària i Ciència i Tecnologia dels aliments tenen 9 i 12 competències, respectivament. Per aquest projecte vam seleccionar dues CT comunes entre els dos graus, i que vam considerar de gran rellevància pels alumnes: comunicació escrita i oral, i cerca i gestió de la informació. Per a cada una de les competències es van crear tres tipologies de documents: la **guia de l'estudiant**, la **guia del professorat** i la **infografia** (Figura 3).

Les guies de l'estudiant i el professorat inclouen la definició de la competència, tres nivells de domini de la competència a desenvolupar de forma progressiva al llarg del grau, així com indicadors d'aprenentatge per a cada nivell de domini amb recomanacions dirigides als estudiants per tal d'ajudar-los a assolir cada nivell de domini (Figura 3).

La guia del professorat addicionalment conté una proposta d'activitats docents pensades per desenvolupar la competència dins un assignatura, indicacions sobre què, com i quan avaluar les competències transversals, una rúbrica d'avaluació i un apartat de preguntes més freqüents sobre l'ensenyament i avaluació de la competència.

La infografia representa visualment la informació bàsica de les guies anteriors, amb la inclusió d'un codi QR que redirigeix a la pàgina web del repositori de la Universitat autònoma de Barcelona (DDD) on estan penjades totes les guies en llicència *Creative Commons CC-BY*.

Conclusions

L'ensenyament de les CT té encara molt marge de millora als graus de la Facultat de Veterinària. Amb la redacció d'aquestes guies destinades a alumnat i professorat es pretén crear un context comú i estandaritzat que faciliti l'ensenyament i l'avaluació de d'aquestes competències. Les guies estan adequades a les particularitats dels graus de Veterinària i Ciència i Tecnologia dels Aliments però són fàcilment transferibles a altres graus de ciències de la salut o biociències. Amb aquests vocació de transversalitat, les guies estan a disposició de tota la comunitat universitària a la pàgina del grup InnoVet del repositori de la UAB a <https://ddd.uab.cat/collection/innoVet>

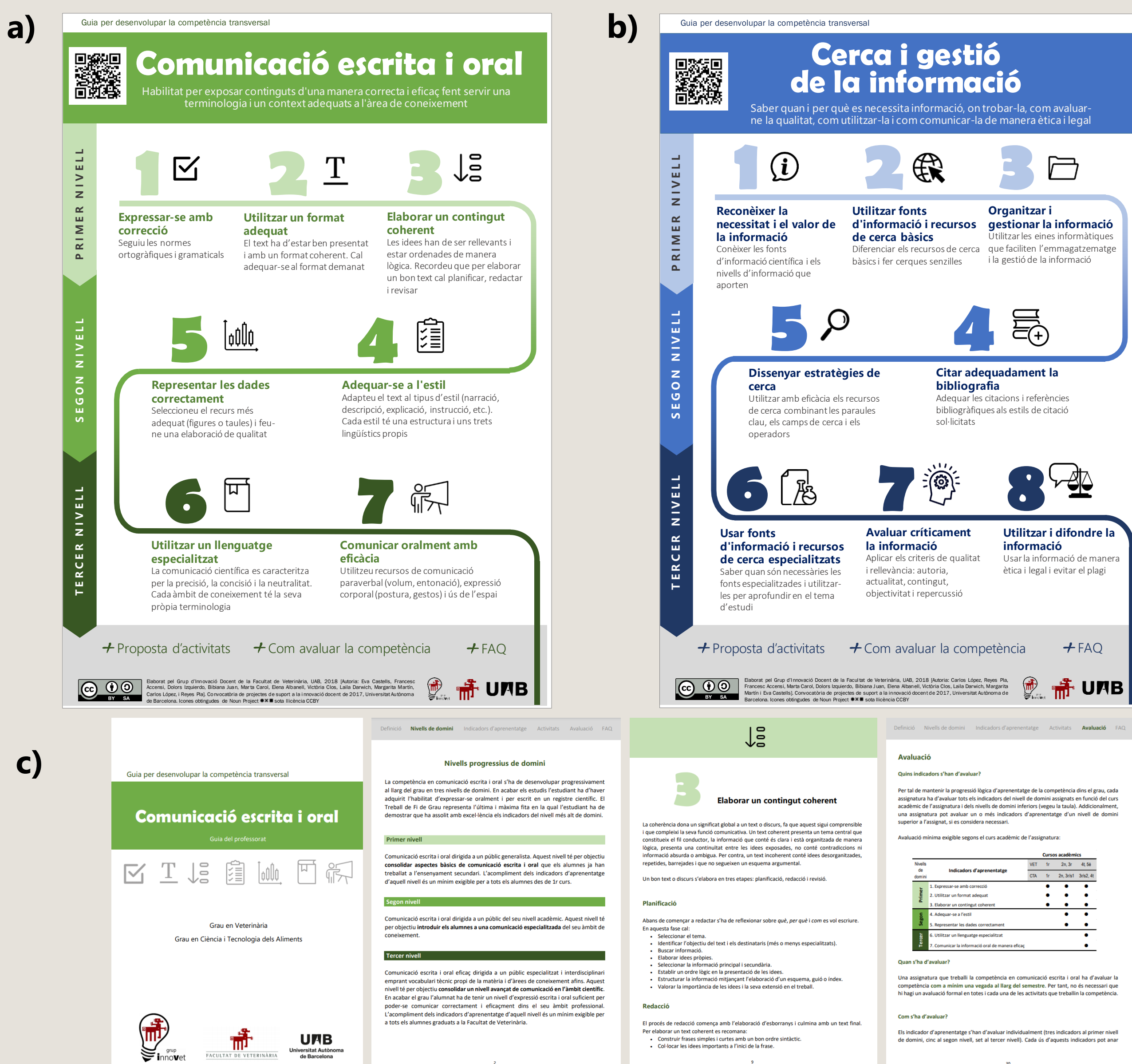

Fig.3 a) Infografia de la competència de comunicació escrita i oral, **b)** infografia de la competència de cerca i gestió de la informació, **c)** exemples del contingut de la guia del professorat de la competència de comunicació, incloent la portada, nivells de domini, exemple d'indicador i recomanacions avaluatoria. Les guies completes es poden descarregar a <https://ddd.uab.cat/record/196287> i <https://ddd.uab.cat/record/196288>